Oktober 2016

Kvalitetsstandard for behandling af voksne borgere med et alkoholmisbrug i Gentofte Kommune efter § 141 i Sundhedsloven

Lovgrundlag:	Sundhedsloven § 141: • Enhver borger med et problematisk forbrug af alkohol har ret til gratis ambulant behandling • Den ambulante behandling skal starte senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig med ønske om at komme i behandling • Borgeren har ret til frit valg inden for den ambulante behandling. Dog skal behandlingsstedet figurere på www.tilbudsportalen.dk • Borgeren har mulighed for at rette henvendelse direkte til det valgte behandlingssted eller til kommunen.
Målgruppe:	Målgruppen er voksne borgere over 18 år med et problematisk forbrug af alkohol. I Gentofte Kommune er det Social & Handicap, Myndighed der modtager og behandler henvendelser vedrørende problematisk forbrug af alkohol.
Mål for indsatsen:	Formålet med Gentofte Kommunes indsats på alkoholområdet er overordnet at: • Borgeren ophører med sit alkoholmisbrug • Borgeren får nedsat og stabiliseret sit alkoholmisbrug, hvis et ophør ikke er muligt • Reducere alkoholens psykiske og fysiske skadevirkninger • Tilbyde støtte til en stabil tilværelse med mindst mulige tilbagefald • Stabilisere og forbedre borgerens samlede sociale og helbredsmæssige situation • Øge den enkeltes livskvalitet • Minimere antallet af børn som vokser op i familier, hvor den ene eller begge forældre har et alkoholmisbrug

Lovgrundlag:	Sundhedsloven § 141: • Enhver borger med et problematisk forbrug af alkohol har ret til gratis ambulant behandling • Den ambulante behandling skal starte senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig med ønske om at komme i behandling • Borgeren har ret til frit valg inden for den ambulante behandling. Dog skal behandlingsstedet figurere på www.tilbudsportalen.dk • Borgeren har mulighed for at rette henvendelse direkte til det valgte behandlingssted eller til kommunen.
Samarbejdspartnere	For at sikre den højeste kvalitet i behandlingen, stiller Gentofte Kommune en række krav til de behandlingssteder, som kommunen samarbejder med: • Evidensbaserede behandlingsmetoder • Relevante metoder til afdækning af samtidige psykiske lidelser (comorbiditet) • Relevant sundheds- og/eller socialfaglig uddannelse hos personalet. • Behandlingsstedet skal figurere på Tilbudsportalen Gentofte Kommune samarbejder primært med Novavi om den ambulante alkoholbehandling (www.novavi.dk). Novavi tilbyder også familiebehandling. Der er vid mulighed for, at pårørende kan inddrages i behandlingen både før og under den drikkendes behandling. I forhold til dag- og døgnbehandling har Gentofte Kommune ikke egne dag- eller døgnbehandlingstilbud for alkoholmisbrugere. Kommunen benytter sig i stedet af eksterne tilbud. Dag- og døgnbehandling indeholder oftest de samme aktiviteter som for de ambulante forløb. Forskellen er primært i intensiteten af aktiviteterne, selvom indhold og metode kan variere mellem behandlingsstederne. Valg af leverandør og metode foretages på baggrund af den enkelte borgers behandlingsbehov, og derfor benyttes der ikke faste leverandører. Det valgte behandlingsstedet skal altid figurere på Tilbudsportalen, hvor oplysninger om behandlingsform, målgruppe, kerneydelser, personaleforhold, fysiske forhold, pris mv. vil være oplyst.

Ydelser	Rådgivning: I Gentofte Kommune er der mulighed for åben anonym alkoholrådgivning på Gentoftegade 71, 2. sal 2920 Charlottenlund. Borgere kan møde op uden forudgående aftale. Børn og pårørende er velkomne. Læs mere om tilbuddet på Gentofte Kommunes hjemmeside: http://www.gentofte.dk/da/Borger/Sundhed/Sundhed-og-forebyggelse/Alkohol-og-rusmidler/Til-dig-der-har-brug-for-anonym-alkoholr%C3%A5dgivning Har man brug for coachingforløb i forhold til sit alkoholforbrug, tilbyder Gentofte Kommune gratis og anonyme forløb. Læs mere om tilbuddet på Gentofte Kommunes hjemmeside: http://www.gentofte.dk/da/Borger/Sundhed/Sundhed-og-forebyggelse/Alkohol-og-rusmidler/Til-dig-der-%C3%B8nsker-coachingforl%C3%B8b-i-forhold-til-dit-alkoholforbrug Er man vokset op i en familie med alkohol- eller stofmisbrug er der mulig for særlig støtte og rådgivning. Læs mere om tilbuddene på Gentofte Kommunes hjemmeside – her kan man også læse om Gentofte Kommunes andre tilbud: http://www.gentofte.dk/da/Borger/Sundhed/Sundhed-og-forebyggelse/Alkohol-og-rusmidler Ambulant behandling: Novavi tilbyder følgende former for behandling: • Udredning • Akut abstinensbehandling • Farmakologisk- og psykosocial behandling • Superviseret antabusbehandling • Efterbehandling • Tilbagefaldsforebyggelse • Rådgivning til pårørende • Psykologisk behandling • Familiebehandling • Rådgivning og vejledning Der er mulighed for at have vedvarende kontakt til et alkoholfrit miljø kaldet Lænkeforeningen. Foreningen er de frivilliges eget netværk på ambulatorierne. Læs mere om de konkrete tilbud på www.novavi.dk Dag- og døgnbehandling: Som nævnt har Gentofte Kommune ikke egne dag- eller døgnbehandlingssteder. Dag- og døgnbehandling indeholder oftest de

Lovgrundlag:	Sundhedsloven § 141: • Enhver borger med et problematisk forbrug af alkohol har ret til gratis ambulant behandling • Den ambulante behandling skal starte senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig med ønske om at komme i behandling • Borgeren har ret til frit valg inden for den ambulante behandling. Dog skal behandlingsstedet figurere på www.tilbudsportalen.dk • Borgeren har mulighed for at rette henvendelse direkte til det valgte behandlingssted eller til kommunen.
	samme aktiviteter som for de ambulante forløb. Forskellen er primært i intensiteten af aktiviteterne, selvom indhold og metode kan variere mellem behandlingsstederne.
Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling	Personalet i alle de tilbud som Gentofte Kommune benytter sig af, har relevant sundheds- og/eller socialfaglig uddannelse.

Visitationsprocedure	Ønsker en borger alkoholbehandling, kan pågældende henvende sig til et godkendt ambulant behandlingstilbud eller direkte til Gentofte Kommune. <u>Ambulant behandling:</u> Borgeren kan henvende sig direkte til et hvilket som helst godkendt alkoholambulatorium uden forudgående godkendelse eller visitation fra kommunen for at modtage ambulant alkoholbehandling. Stedet skal dog figurere på Tilbudsportalen. <u>Dag- og døgnbehandling:</u> Behandlingsgarantien er ikke gældende i forhold til dag- eller døgnbehandling. Som oftest foregår udredning og afklaring af borgerens behov for dag- eller døgnbehandling i samarbejde mellem borgeren, det ambulante behandlingssted og Gentofte Kommune. Som hovedregel skal borgeren have afprøvet ambulant behandling, før der kan tages stilling til mere omfattende behandling. Gentofte Kommune lægger vægt på, at borgere der ønsker dag- eller døgnbehandling, er grundigt udredt, før der kan peges på den rette behandlingsform. Der afdækkes følgende elementer: • Personoplysninger • Beskrivelse af misbrugets omfang og historik • Behandlingsbehovet • Borgerens målsætninger • Motivation • Nuværende livssituation • Helbredsmæssig og psykisk tilstand • Tidligere behandlingstilbud, gennemførelse, og tilbagefaldsmønster. • Hjemmeboende børn • Samarbejdspartnere, herunder kommunen. Gentofte Kommune har den fulde myndighedskompetence til at tage stilling til, om borgeren kan bevilges dag- eller døgnbehandling. I vurderingen lægges særlig vægt på borgerens samlede sociale situation, herunder misbrugshistorik, tidligere behandlingsforsøg, motivation, helbredsmæssige forhold, og om der er hjemmeboende børn. Der kan tilbydes dag- eller døgnbehandling til borgere, der ikke kan profitere tilstrækkeligt af ambulant behandling, og som har brug for et mere intensivt forløb for at kunne opnå alkoholfrihed, og som er motiveret herfor. Visitationen sker altid ud fra en konkret og individuelt vurdering. Gentofte Kommune har det fulde ansvar for opfølgning på dag- eller døgnbehandlingsforløb.

Lovgrundlag:	Sundhedsloven § 141: • Enhver borger med et problematisk forbrug af alkohol har ret til gratis ambulant behandling • Den ambulante behandling skal starte senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig med ønske om at komme i behandling • Borgeren har ret til frit valg inden for den ambulante behandling. Dog skal behandlingsstedet figurere på www.tilbudsportalen.dk • Borgeren har mulighed for at rette henvendelse direkte til det valgte behandlingssted eller til kommunen.
	Dagbehandling foregår i ambulant form, men mere intensivt. Borgeren bor således fortsat i egen bolig. Døgnbehandling kan bevilges i Gentofte Kommune til borgere, hvor misbruget medfører omfattende risiko for skade på borgerens helbred, job/uddannelsessituationen og/eller familieforhold – og hvor, der efter en konkret vurdering af borgerens situation og motivation kan være en berettiget forventning om, at en mere intensiv behandlingsindsats vil gøre en forskel også på længere sigt. I forhold til familiesituationen lægges særligt vægt på, om der er hjemmeboende børn. Der bevilliges som udgangspunkt op til 3 måneders døgnbehandling, hvorefter borgeren kan overgå til anden behandling. Borgeren afholder som udgangspunkt selv transportudgifter til behandlingen.
Regler for kost og logi ved døgnbehandling	Når en borger bevilges døgnbehandling, kan Gentofte Kommune beslutte, om pågældende selv skal afholde den fulde eller delvise udgift til husleje, kost og lommepenge. Ved vurderingen heraf indgår borgerens samlede økonomiske situation, herunder forhold som bolig, behov for afvikling af gæld mv.
Pårørende til personer i alkoholbehandling	Pårørende tilbydes op til 3 støttende og rådgivende samtaler sideløbende med, at deres ægtefælle/forælder er i ambulant behandling. Den pårørende kan også vælge at deltage direkte i den drikkendes behandling, som en del af de 3 samtaler. Ønsker den pårørende mere end 3 samtaler, kan Gentofte kommune visitere til familiebehandling.
Behandlingsgaranti	Sundhedslovens § 141 stk. 2. fastsætter, at ambulant alkoholbehandling skal igangsættes senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig til et ambulant behandlingssted eller til kommunen med et ønske om behandling. For at behandlingsgarantien kan overholdes, kræver det borgerens aktive medvirken.

Lovgrundlag:	Sundhedsloven § 141: • Enhver borger med et problematisk forbrug af alkohol har ret til gratis ambulant behandling • Den ambulante behandling skal starte senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig med ønske om at komme i behandling • Borgeren har ret til frit valg inden for den ambulante behandling. Dog skal behandlingsstedet figurere på www.tilbudsportalen.dk • Borgeren har mulighed for at rette henvendelse direkte til det valgte behandlingssted eller til kommunen.
Monitorering af indsatsen	For at sikre grundlaget for dokumentation og kvalitetssikring har Sundhedsstyrelsen oprettet Det nationale Alkoholbehandlingsregister NAB med henblik på at kunne monitorere den nationale indsats på alkoholbehandlingsområdet, og dermed gøre det muligt at danne sig et overblik over antallet af alkoholikere i behandling i Danmark. Desuden skal registeret bidrage til evaluering og kvalitetsudvikling af behandlingsindsatsen – og ikke mindst kunne bidrage til forskningen på området. Der indberettes til NAB gennem et elektronisk indberetningssystem. Den kommunale monitorering: Gentofte Kommune modtager regelmæssig dokumentation fra Novavi omkring antal borgere i behandling, og de ydelser som er leveret samt udtræk fra bl.a. NAB-registret. Gentofte Kommune har også regelmæssige møder med Novavi omkring indhold og omfang af behandlingen I de tilfælde, hvor der er særlig behov for støtte arbejdes der tættere sammen. Støtten kan gives i forhold til eksempelvis borgerens netværk, beskæftigelsesmæssige situation, helbredsmæssige og psykiske tilstand eller i forhold til eventuelt hjemmeboende børn. Dermed er det også formålet med en tværfaglig indsats, at borgerne i højere grad gennemfører deres behandling, hvorved udskrivning pga. fravær gerne skulle reduceres. Gentofte Kommune kontakter borgerne efter endt behandling i forhold til at følge op på behandlingen.

Lovgrundlag:	Sundhedsloven § 141: • Enhver borger med et problematisk forbrug af alkohol har ret til gratis ambulant behandling • Den ambulante behandling skal starte senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig med ønske om at komme i behandling • Borgeren har ret til frit valg inden for den ambulante behandling. Dog skal behandlingsstedet figurere på www.tilbudsportalen.dk • Borgeren har mulighed for at rette henvendelse direkte til det valgte behandlingssted eller til kommunen.
Udarbejdelse, koordinering og opfølgning på handleplaner	**Den kommunale handleplan** I henhold til serviceloven § 141, stk. 2 skal kommunen tilbyde at udarbejde en handleplan til personer med alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Handleplanen skal angive: • Formålet med indsatsen • Hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet • Den forventede varighed af indsatsen • Andre særlige forhold vedrørende boform, beskæftigelse, personlig hjælp, behandling, hjælpemidler m.v. Gentofte Kommune foretager vurdering af hvilke borgere, der skal tilbydes en handleplan. Handleplanen følges op efter behov, dog minimum en gang om året. **Behandlingsplaner** Ved behandling i Novavi eller ved dag- og døgnbehandling udarbejdes en behandlingsplan i tæt samarbejde med borgeren. Behandlingsplanen skal koordineres med den kommunale handleplan, hvis en sådan foreligger. Behandlingsplanen indeholder beskrivelse af den konkrete indsats, mål for behandlingen, ydelser, behandlingsmetoder, og eventuelt behov for inddragelse af samarbejdspartnere.
Brugerind-dragelse	Ifølge § 4 i Retssikkerhedsloven skal borgeren inddrages i behandlingen af sin sag. Endvidere skal hjælpen tilrettelægges ud fra den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte (§ 1 i serviceloven). Brugerinddragelse er derfor et centralt element i sagsbehandlingen både hos Gentofte Kommune, og hos de leverandører Gentofte Kommune anvender.

Lovgrundlag:	Sundhedsloven § 141: • Enhver borger med et problematisk forbrug af alkohol har ret til gratis ambulant behandling • Den ambulante behandling skal starte senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig med ønske om at komme i behandling • Borgeren har ret til frit valg inden for den ambulante behandling. Dog skal behandlingsstedet figurere på www.tilbudsportalen.dk • Borgeren har mulighed for at rette henvendelse direkte til det valgte behandlingssted eller til kommunen.
Opmærksomhed på alkoholmisbrugerens hjemmeboende børn:	I Gentofte Kommune lægges der stor vægt på tværgående samarbejde for at sikre en tidlig opsporing af familier med misbrugsproblematikker. Kommunen har udviklet den såkaldte Gentoftemodel, der beskriver en fast procedure for fagpersoner, der oplever bekymring for et barn eller en ung. Gentofte Kommune indgår også i et tværkommunalt samarbejde med 3 andre kommuner om at sikre tidlig opsporing af alkoholrelaterede problemstillinger hos familier med henblik på at kunne igangsætte en relevant indsats så tidlig som muligt. Via projektet er der uddannet nøglepersoner, som i et fagligt netværk har modtaget en tværsektoriel kompetenceudvikling i forhold til bedre at kunne opspore og vejlede familier, hvor der er et alkoholmisbrug. De behandlingssteder som Gentofte Kommune samarbejder med, er forpligtede til at være opmærksomme på, om borgeren i behandling har hjemmeboende børn. Hvis det vurderes, at et barns udvikling og trivsel er truet er alle behandlingssteder, herunder Novavi, lovmæssigt forpligtet til at underrette kommunen. Underretningspligten gælder også situationer, hvor et behandlingssted får kendskab til gravide med alvorlige alkoholproblemer. Dermed får kommunen bedre mulighed for at tilbyde gravide kvinder med alkoholmisbrug relevant hjælp på et tidligt tidspunkt og dermed mindske risikoen for, at børn får skader som følge af moderens alkoholmisbrug.
Gravide borgere med et alkoholmisbrug:	Kommunen kan tilbyde gravide borgere med et alkoholmisbrug en frivillig kontrakt om alkoholbehandling med mulighed for tilbageholdelse i forbindelse med døgnophold. Per 1. januar 2017 er dette obligatorisk for kommunen. Kontrakten kan ophæves af begge parter forudsat, at kvinden ikke er til fare for enten fosteret eller sig selv. En kontrakt om behandling med mulighed for tilbageholdelse af den gravide alkoholmisbruger skal indgås for perioden frem til fødslen.

Lovgrundlag:	Sundhedsloven § 141: • Enhver borger med et problematisk forbrug af alkohol har ret til gratis ambulant behandling • Den ambulante behandling skal starte senest 14 dage efter, at borgeren har henvendt sig med ønske om at komme i behandling • Borgeren har ret til frit valg inden for den ambulante behandling. Dog skal behandlingsstedet figurere på www.tilbudsportalen.dk • Borgeren har mulighed for at rette henvendelse direkte til det valgte behandlingssted eller til kommunen.
Den fremtidige indsats	Gentofte Kommune ønsker at have et fortsat stærkt fokus på forebyggelse og at sikre målrettede og relevante behandlings-og rådgivningstilbud. Gentofte Kommune ønsker at: • Sikre en tidlig indsats og støtte til børn og unge i familier med alkoholproblemer • Fremme en alkoholkultur blandt unge, der nedsætter deres brug af alkohol og udskyder deres alkoholdebut • Styrke den strukturelle forebyggelse og skabe rammer, hvor alkohol ikke indgår • Sikre den rette indsats til borgere med alkoholrelaterede problemstillinger • Sikre støtte og behandlingstilbud af høj faglig kvalitet inden for den samlede økonomiske ramme • Koordinere indsatsen og styrke det tværfaglige samarbejde
Klagevejledning:	• Der kan ikke klages over kommunens afgørelse om visitation til behandling efter Sundhedslovens § 141 • Klage over selve sagsbehandlingen skal ske til Gentofte Kommune, Social & Handicap Myndighed. • Klage over den lægelige behandling på behandlingsstedet skal sendes til behandlingsstedet. Fastholder behandlingsinstitutionens leder afgørelsen, skal klagen sendes til patientklagenævnet
Udarbejdelse og opfølgning	Kvalitetsstandarden revideres mindst hvert andet år.
Denne kvalitetsstandard er revideret den	7. oktober 2016